

Tolna

vármegye

Völgysepi járás
Bonyhád. (1886) jegyzőség

Közigazgatási tájékoztató lap

Börzsony

nagy (his) község közérdekű viszonyairól.

I. A község általános leírása.

A) A község történeti leírása.

1. A község keletkezésére, fejlődésére, esetleg elpusztulására és újra felépülésére vonatkozó adatok. A község a múltban melyik vármegyéhez tartozott és onnan mikor kebeleztetett át? Volt-e és mi a korábbi vagy történeti neve, hivatalos néven kívül más használatos neve, esetleg mi a nemzetiségi neve? Település esetén kik és honnan jöttek a községbe?

2. Területváltozások, határrész (puszta) átcsatolások; községegyesítés, beolvadás vagy kiválás történt-e 1871. óta, mikor és mily körülmények között? (A vonatkozó hivatalos adatok, rendelet száma, közlendők.)

Köztudomás szerint minő elpusztult falvak feküdtek egykor a község határán. (Rendszerint a dülő-nevek vagy a községbe olvadt puszták neve alapján.)

3. A község jellege 1848 előtt a telekkönyvi-és urbéri adatok szerint (város, mezőváros, szabad vagy urbéres község stb.)

4. A község jellege 1871. után. E tekintetben voltak-e szervezeti változások (átalakulás, visszafejlődés).

5. Anyakönyvi szervezeti változások. A község melyik területhez tartozott, mikor történt a változás és mily rendelet alapján (az anyakönyvi feljegyzések szerint).

6. Vannak-e a község életében és szervezetében eredeti és különös (máshol nem található) intézmények, említésreméltó események, leletek? (a köztudomás vagy monografiák szerint).

A község 1848 előtt két falból
állt össze. - a község Bonyhádhoz tartozott
előtt Börzsonyban. - Helyi adatok feltárás-
hoz nem volt.

✓.

✓.

puszta.

1882 előtt az 1886. évi XXII. t. c. 1613-a
alapján Bonyhádhoz tartozott.

A község Bonyhádhoz tartozott.

Minis.

B) A község földrajzi leírása.

1. A község (falu) és határának fekvése (a szomszéd falvaknak és távolságuknak megjelölésével).

A község határa síkság, dombos vagy hegyes vidék, erdős vidék-e?

A község magaslatai és vizei (folyó, patak, tó, nagyobb mocsarak).

2. A község területének nagysága:

Művelési ágak szerint:

3. Tartoznak-e a községhez önálló puszták vagy havasok (külön kataszteri részlet alatt felvett területek) és mi a nevük?

Vannak-e a község határával össze nem függő határrészek, hol, mely név alatt és mekkora a terjedelmük?

4. Vannak-e a békekötés folytán elszakított részek és ideiglenesen a község hatósága alá helyezett idegen határrészek, melyik községből valók és mely terjedelműek (kataszteri, esetleg más adatok alapján)?

A község vázlatos térképe csatolva db
nincs csatolva.

C) A község népességi viszonyai.

1. Mennyi a község lakossága?

A lakosság megoszlása, vallás szerint:

nemzetiség szerint:

2. A lakosság elhelyezkedése általánosságban, (belterületen, tanyákon vagy felváltva; lélekszám szerint megjelölve).

Vannak-e népesebb lakott helyek, telepek; a falutól milyen távol és mennyi a lélekszámuk?

3. A népesség zömének foglalkozása (földmivelés, ipar, bányászat, földmivelési vagy ipari napszám-kereset stb.).

4. Hány ház és hány lakásrész van a községben a házadózási adatok szerint, külön feltüntetve az egyes pusztákat, különálló vagy odaosztott területeket.

A községben levő állami és más középületek.

Börzsony község Bonyhád körzetét 3 km. távolságban délre fekszik. Szomszédos községek: Mór 3 km. Szekes 3 km.

A község határa dombos.

nincs.

1569 kat. hold (birtokívek adatai alapján).

1102 k. hold szántó, 218 k. hold rét (kaszáló),
91 k. hold szőlő (beültetett), 43 k. hold legelő,
32 k. hold erdő, - k. hold nádas, 73 k. hold terméketlen (ut, szikla, homok, mocsár, kőbánya).

/.

/.

/.

650 lélek.

250 r. kath., - g. kath., 10 ref.,
320 ág. h. ev., - izr., - egyéb
150 magyar, 500 német, - tót,
- rutén, - oláh, - horvát,
- egyéb.

Belterület 450 lélek
Külsőterület 200 -

/.

földmivelés.

65 ház, 132. lakóterület.
Házipunkt 20. házas.

Höz. iskola.

II. A község szervezete, beosztása és közérdekű viszonyai.

A) Községi szervezet.

1. Elöljárók.

(Nem névszerint töltendő ki.)

Biró. ~~Törvény~~ (másod-) bíró. 3. esküdt,

(tanácsbeli). Pénztárnok. Közgyám Bonyhádon.

Rendszeres tisztviselők és alkalmazottak.
(Kisközségben csak a székhely község lapján
kell kitölteni.)

..... jegyző, segédjegyző, orvos
..... állatorvos, irodai alkalmazott,
..... pénztári alkalmazott, egyéb alkalmazott (utbiztos stb.)

Napidijas irodai alkalmazottak:

Szegődményes alkalmazottak:

egy kisbíró (küldönc), bába,
..... éjjeli őr és gazdasági alkalmazott.

A jegyzőség székhelye és távolsága:

Bonyhádon. 3. km.

2. A községi képviselőtestület létszáma:

6 virilista, 6 választott tag, 3 pótag

Községi képviselő-választókerületek száma, elnevezése, hány tagot választ.

..... A község egy választókerületet alkot.

3. Meg van-e bízva a község gyámhatósági hatáskörrel. Van-e gyámpénztára?

✓.

B) Általános közigazgatási beosztás.

4. A vármegye székhelye és annak távolsága.
(a község központjától, távolsági térkép adatai szerint járható utvonalon):

Szegesvárad 22.5 km.

Bonyhádon 3 km.

- " - 3 km,

- " - 3 km.

A járás székhelye és távolsága: (ugyanugy)
Országgyűlési (nemzetgyűlési) választókerület
székhelye és távolsága:

Törvényhatósági bizottsági választókerület székhelye és távolsága:

C) Rendészeti igazgatás.

5. A csendőrség és folyamőrség székhelye és távolsága:

Bonyhádon 3 km.

Van-e a községnek rendőri őrszemélyzete és hány tagból áll?

Van, tag. Nincs.

Van-e a községben toloncállomás?

Van. Nincs.

Fel van-e ruházva az előjáróság cselédügyi biráskodással (1876: XIII. t.-c.; 1907: XLV. t.-c.)

nincs.

6. A községi tűzoltóság szervezete:

Hivatásos, önkéntes, (gyári stb.) tűzoltóság tag.
Kötelezett tűzoltóság.

7. Van-e a községnek jóváhagyott szabályozási terve?

Van. Nincs.

Van-e járdalerakási szabályrendelete?

~~Van.~~ Nincs.

D) Szociális igazgatás.

8. Körorvos székhelye és annak távolsága:

Bonyhéd 3. km.

Hány magánorvos lakik a községben:

1.

Községi bábák száma:

nincs.

Körbába lakóhelye és annak távolsága:

Bonyhéd 3. km.

Okleveles magánbábák száma:

nincs.

Legközelebbi gyógyszertár hol van és milyen távol?

Bonyhéd 3. km.

Legközelebbi kórház hol van és milyen távol?

Szekesvárd 22.5. km.

Van-e szegényház vagy más jóléti intézmény?
(Árvaház, gyermekmenhely telep)

Van szegényház Nincs.

9. A gondozott szegények száma:

intézeti ápolásban, 27 magán ápolásban.

Elhagyott gyermekek száma?

nincs - gyermek.

10. Milyen a község ivóvize?

Jó.

Van-e ártézi kutja vagy vízvezetéke?

nincs.

Kutviz, folyóviz, egészséges, ártalmatlan, jó.

Van-e csatornázása?

nincs.

11. Korcsmák és vendéglők száma?

- korcsma, - vendéglő, - kávéház.

Van-e szálloda, fogadó és hány?

nincs.

Van-e községben közfürdő?

nincs.

12. Van-e a község határában gyógyfürdő,
üdülő vagy nyaraló-telep és milyen távolságra?

nincs.

A fürdőtelep gyógyfürdővé van-e nyilvánítva?

1.

E) Törvénykezési beosztás.

13. Kir. törvényszék székhelye és távolsága:

Szekesvárd 22.5. km.

Kir. járásbíróház székhelye és távolsága?

Bonyhéd 3. km.

F) Pénzügyi beosztás.

14. Kir. pénzügyigazgatóság székhelye és távolsága:

Szekesvárd 3. 22.5 km.

Kir. adóhivatal székhelye és távolsága:

Bonyhéd 3. km.

Kir. pénzügyőri szakasz, vámors, vámorségi
kirendeltség, székhelye és távolsága:

- " - 3 km.

Kataszteri felmérési felügyelőség székhelye és távolsága:

Pécs 46. km.

III. Közművelődési viszonyok.

A) Közoktatásügy.

1. Hány és milyen jellegű és fokozatu népiskola van a községben, (megjelölve a tantermek és tanerők számát: állami, közs., felekezeti isk., elemi, felsőbb népisk., polgári iskola stb.)

2. Középiskolák vagy más szakiskolák (iparostanociskola, gimn., reálgimn., reál iskola stb.) Azok jellege, tantermek és a tanerők száma:

3. Óvodák jellege, száma és tanereje:
Nyári menedékház van-e?

4. Testnevelés szervezete. Levente egyesületek:

5. Kir. tanfelügyelőség székhelye és annak távolsága:

Hivőnépi elemi népiskola hatvanöt fős.
i. tanterem, i. tanerő -

/.

/.

Bonyhádra utalva a leventegyűlés.
Szegváról. 22.5. km.

B) Vallásügy.

6. Vannak-e a községben anyaegyházak és milyenek? Ha a község fiókegyházat alkot, hol van az anyaegyház és mily távol (bevett és elismert felekezetek szerint sorolandó fel.) A községbeli egyházak melyik püspökséghez, illetőleg egyházkerülethez tartoznak:

Izraelita anyakönyvi kerület székhelye és távolsága:

7. Van-e a községnek kegyuri joga, vagy Canonica visitation alapuló, vagy a hívők helyett átvállalt kötelezettsége és mily teherrel jár?

8. Az egyházi adózás rendszere. Felekezetek szerint: (párber és egyénenkint időről-időre kivetett adó stb.)

Milyen egyházi szervezetek vannak még a községben? (Bevett és elismert felekezetek szerint.)

9. Van-e r. kath. egyháztanács? Esetleg az egyházközség ügyeit az iskolaszék vagy a képviselőtestület intézi-e.

Nincs anyaegyház. Bonyhádra tartozunk a hívők.

/.

nincs -

Hittörvényi adó és párber -

nincs -

nincs -

C) Kulturális intézmények.

10. Múzeum, könyvtár vagy hasonló intézmény?

11. Műemlék, természeti emlékszobor, honvédelmi emlékek vagy elesett hősök emléke?

12. Van-e állandó vagy időszakos színház, műkedvelő előadások stb. Mozgóképek.

Kulturális egyesületek.

13. Gazdakör, kaszinó, dalosegylet, munkás-egylet, egyéb kulturális egyesületek (névszerint felsorolva.)

nincs.

nincs -

nincs.

nincs.

IV. Forgalmi és gazdasági viszonyok és igazgatás.

A) Közlekedésügy.

1. A község forgalmi helyzete. Fő közlekedési vonala (országút, megyei út, annak elnevezése, esetleg a községtől való távolsága). A község határában fekvő hidak, kompok, révek stb.

2. Vasuti összeköttetése, fő- vagy mellékvonalak, van-e vasuti állomása, mi az elnevezése, megállóhelye, marha és egyéb rakodóhelye? Ipari és kisvasutak. Közuti vasutak.

Hajóösszeköttetés, a község mentén vagy attól mily távolságra, melyik folyón, hol a hajó állomás?

Van-e pósta, távirda, távbeszélő állomása?

3. Melyik községi közlekedési utvonallal járul hozzá a község?

Községi (közvilág) utak hossza?

Van-e kövezet-vámszedési joga.

B) Földművelésügy.

4. Birtokviszonyok. Nagybirtokok (1000 holdon felül) száma és terjedelme tulajdonosok szerint. Középbirtokok száma és terjedelme. (100—1000 hold) Kis és törpebirtokok átlagos kiterjedése. A község gazdasági jellege a lakosság zömének foglalkozása szerint:

5. Művelési rendszer. Van-e nyomásos gazdálkodás. Szervezve van-e a birtokossági tanács?

Van-e közös legelő? Hány és mily terjedelmű?

Van-e külön szervezete (legeltetési társulat)?

Van-e legelő-rendtartás?

Van-e közös erdő? Van-e szervezete?

Erdőgondnokság székhelye és annak távolsága.

Van-e hegyközség, hány és mily terjedelmű, (elnevezésük szerint) és melyik borvidékhez tartozik.

6. Van-e községi faiskola, mily terjedelmű?

Be van-e ültetve?

Bonyhád - Bodakéki Főúti Rakodó
Ut. -

nincs.

nincs.

nincs.

/.

23 km.

Igen. — Nem.

1000. Boldog felüli nincs. 700. Boldog Homig Boldog
210 - 4 - deákos Homig
110 - 4 - Pannal deákos.
& Zsolt 2 - 10 boldog.

mező- vagy erdőgazdaság, szőlőművelés, kertészet stb.

nincs.

nincs.

nincs.

nincs.

nincs.

/.

nincs.

nincs.

/.

7. *Vízrendező és hasznosító társulat.* Annak székhelye. Vannak-e vízhasználatok (malom stb. vagy más ármentesítő intézmények és milyen)?

Az illetékes kultur- vagy folyammérnökség székhelye:

8. *Állattenyésztési viszonyok.* Állatok száma: a tenyészállatok száma,

uralkodó tenyésztési irány:

Körállatorvos székhelye és annak távolsága.

Ipar és kereskedelem.

9. *A község állandó piaca hol van?* (helyben vagy mely községben, milyen távol).

Hova gravitál a község?

Vannak-e a községben vásárok, országos, heti vásárok, hányszor és milyen (kirakó, állatvásár, stb). Kié a vásártartás joga?

Mérték- és hordó-hitelesítő hivatal székhelye:

10. *A községbeli kereskedések száma és jellege.*

Hitel és pénzügyintézetek száma és alaptőkéje (felsorolva).

Szövetkezetek száma és jellege (névszerint).

Iparosok szakma és foglalkozási ágak szerint.

Van-e a községben ipartestület?

11. *Gyárok, ipartelepek és azok átlagos nagysága* (hajtóerő és munkáslétszám szerint felsorolva).

Az illetékes iparfelügyelőség székhelye és távolsága:

Ker. munkásbiztosító pénztár székhelye és távolsága:

12. *Magánkezelésben álló közművek:*

Közvilágítás, jéggyár stb.

13. *Bányák száma és jellege.*

Állandó bányüzem nagysága, hajtóerő és munkáslétszám szerint.

14. *Háziipar és annak jellege.*

/.

Szegesfehérvár 100 km.

1. min. 2. Gita -

120 ló, 140. szarvasmarha,

4 kcs. 3 busz -
200 sertés, 300 juh

Bonyhád. 3. km.

Bonyhád. 3. km. -

Bonyhád.

nincs.

Mérték-hitelesítő Szegesfehérvár.
Hordó -11- Bonyhád.

nincs.

nincs.

nincs.

i. áru, i. bányász, i. borsó, i. szőlő.

nincs.

nincs.

Szegesfehérvár 100 km.

Szegesfehérvár 22.5 km.

/.

nincs.

nincs.

V. Községi vagyon és háztartás.

1. A község tulajdonát képező középületek és helyiségek száma.

Községi iskola 4. helyiséggel

Hivatalos célokat szolgáló épületek (jegyzői, orvosi, tanítói lakás: a házak, a lakások és azok lakrészeinek száma).

Tanító lakás 2. helyiséggel

A körjegyzői, körorvosi lakás, a székhely község vagy a községek közös tulajdona-e (csak székhely községben tölthető ki)?

/.

2. A község tulajdonát alkotó ingatlan vagyon

..... kat. hold szántó és rét,

..... legelő, kat. hold erdő,

egyéb

Mennyit kezel házilag, haszonbérileg, kishaszonbérletben?

/.

Jegyzők és alkalmazottak földjavadalma (az állások szerint felsorolva). Mily kiterjedésű.

/.

Melyek a lakosság hasznára szolgáló ingatlanok (legelő, erdő, kavics, homokbánya stb.)

/.

Községi közüzemek (a község tulajdonában) világító és vízművek stb.

/.

3. Egyéb vagyon és értékek. Hasznos jogok. Községi takarékpénztár. Községi korcsma stb.

nincs

4. A községre kivetett egyenes adók összege:

Földadó *3153* K *59* f. Házadó *309* K

..... f. Ált. kereseti adó *129* K f. Tár-

sulati adó K f. Vagyon- és jöv.

adó *329* K f. *1005*

5. Fel nem sorolt más községi és közjöveldelmek.

VI. Mily feladatok megoldása volna a legszükségesebb a községben?

A községi jellep megszüntetése és egyesítése Brny két községgel, mert fejlődésre képtelen vagyon és jövedelme nélkül. Tovább község életképtelen.

A község pecsétjének lenyomata:

L. Mészáros
Községi (kör-) jegyző.